

Dosarul nr. 2ra-788/21

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) Al. Sandu

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan

Î N C H E I E R E

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Popa Emilia, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Emilia împotriva Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021, prin care s-au respins apelurile declarate de avocatul Mocanu Serghei în interesele Emiliei Popa, Ministerul Justiției și Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 octombrie 2020,

c o n s t a t ă :

La 10 august 2020, Popa Emilia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii, reclamanta a menționat că la data de 01 noiembrie 2016, în privința sa a fost pornită urmărirea penală în baza art. 191 alin. (5) din Codul penal.

De asemenea, a invocat că la 23 decembrie 2016, a fost recunoscută în calitate de bănuț, iar la 23 martie 2017, a fost pusă sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 42 și art.191 alin. (5) din Codul penal.

Ulterior, prin ordonanța Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Buiucani, a fost scoasă de sub urmărire penală.

Prin urmare, a specificat că a fost trasă ilegal la răspundere penală, fiindu-i cauzate prejudicii morale și materiale.

Astfel, a reiterat că a fost nevoită să angajeze un avocat pentru a fi reprezentată în cadrul cauzei penale, iar conform contractului de asistență juridică, i-a achitat suma de 10 000 lei.

Reclamanta Popa Emilia a solicitat încasarea de la bugetul de stat a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea sumei de 3 000 euro cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 15 octombrie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Popa Emilia.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Emiliei Popa suma de 8 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu material.

În rest, acțiunea s-a respins.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că la 01 noiembrie 2016, a fost pornită cauza penală în privința Emiliei Popa conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal.

La 23 martie 2017, Popa Emilia a fost pusă sub învinuire în baza art. 42 și art.191 alin. (5) din Codul penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu, în proporții deosebit de mari.

Ulterior, prin ordonanța din 01 septembrie 2017, Popa Emilia a fost scoasă de sub urmărirea penală din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 42 și art.191 alin. (5) din Codul penal.

La caz, instanța de fond a concluzionat că deoarece Popa Emilia a fost învinuită în comiterea infracțiunii, iar ulterior a fost scoasă de sub urmărire penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, se consideră că aceasta a suportat suferințe fizice și psihice, fiindu-i afectate drepturile garantate de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și de Constituție, respectiv fiind subiect cu drept de sesizare a instanței de judecată prin prisma Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Astfel, prima instanță a considerat echitabilă compensarea prejudiciului moral cauzat Emiliei Popa prin încasarea în beneficiul acesteia a echivalentului bănesc în quantum bănesc în mărime de 8 000 lei, ce constituie o sumă justificată în circumstanțele speței în raport cu suma pretinsă de 3 000 euro, care este una exagerată.

Referitor la încasarea prejudiciului material, instanța de judecată a constatat că în confirmarea cheltuielilor suportate în cadrul cauzei penale, reclamanta a prezentat bonul de plată din 23 decembrie 2016, eliberat de CA "Mocanu Serghei" în sumă de 10 000 lei.

Prin urmare, deoarece cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, iar la caz lipsește lista detaliată a actelor-acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora, instanța de fond a ajuns la concluzia că suma de 10 000 de lei solicitată de Emilia Popa cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în cadrul dosarului penal, este una exagerată, astfel suma de 5 000 lei fiind una reală, necesară și rezonabilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021, s-au respins apelurile declarate de avocatul Mocanu Serghei în interesele Emiliei Popa, Ministerul Justiției și Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 15 octombrie 2020.

La 24 martie 2021, Popa Emilia, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Recurenta Popa Emilia, în motivarea recursului a menționat că instanța de fond la judecarea cauzei a încălcat și aplicat greșit normele de drept material, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, concluziile primei instanței, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurenta a invocat că respingerea parțială a cerințelor din cererea de chemare în judecată este nemotivată prin careva norme materiale, iar ca urmare hotărârea este nemotivată și contradictorie, fapt ce care contravine prevederilor art.239-241 din Codul de procedură civilă.

De asemenea, recurenta a specificat că tragerea la răspundere penală a avut loc în urma unor acte de corupție comise de ofițerul de urmărire penală și procuror, prin urmare în lipsa unor probe pertinente, a fost trasă ilegal la răspundere penală, pe parcurs fiind nevoită să suporte umilință și disconfort, în rezultat i-a fost cauzată stare de stres iremediabilă.

Or, inițierea cauzei penale, a avut repercusiuni negative asupra sa, ducând la pierderea prestigiului și a credibilității, creându-i o imagine nesatisfăcătoare, ceea ce i-a lezat demnitatea personală, la caz, fiind existentă legătura de cauzalitate între încălcare și prejudiciul suferit, prin urmare repararea acestui prejudiciu determină acordarea unei satisfacții din punct de vedere moral, pentru neplăcerile și frustrările produse ca urmare a tragerii ilegale la răspundere penală.

Recurenta a invocat la căz, că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că informația despre comiterea presupusei infracțiuni a fost făcută publică.

La fel, a reiterat că pe motivul de tragere ilegală la răspundere penală în cadrul cauzei penale, a fost nevoită să suporte cheltuieli de asistență juridică, iar conform bonului de plată, costul acestora constituie suma de 10 000 lei.

Reieșind din cele menționate supra, instanța de judecată urmează să admită integral cerințele și să încaseze cu titlu de prejudiciu material suma de 10 000 lei și cu titlu de prejudiciu moral suma de 3 000 Euro.

În concluzie, recurenta a relevat că cele descrise, indică la examinarea superficială a apelului, deoarece prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestuia și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt, or, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns.

La 12 aprilie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Ministerul Justiției la 19 aprilie 2021, conform avizului de recepție (f.d. 120).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 26 ianuarie 2021.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 24 martie 2021, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Popa Emilia, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Popa Emilia, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari